

Sloterdijkermeer

zomer 2020

De Stippengroep

Bomenkap

Bomen met Bomen

Lintje voor Louis

Haatdieren

Nachtegaal

Sloterdijkmeer

zomer 2020

De Stippengroep

Bomenkap

Bomen met Bomen

Lintje voor Louis

Haatdieren

Nachtegaal

Sloterdijkermeer

zomer 2020

De Stippengroep

Bomenkap

Bomen met Bomen

Lintje voor Louis

Haatdieren

Nachtegaal

Ons bestuur

Volkstuinvereniging Sloterdijkermeer (VVS) Sloterdijkerweg 20, 1014 CB Amsterdam
| Website www.sloterdijkermeer.nl, tel. 020-6827719 (antwoordapp.)

Bestuur VVS

Voorzitter

Alg. bestuurslid, 2e penningm.

Penningmeester

Coördinator externe activiteiten

Secretaris

Algemeen bestuurslid

bestuur@sloterdijkermeer.nl

Annemiek Rigter

Eric v. d. Putten

Steven Pasman

Katrien de Klein

Els de Wit

Klaas de Waart

voorz.bestuur@sloterdijkermeer.nl

bestuur@sloterdijkermeer.nl

penningm.bestuur@sloterdijkermeer.nl

coordinator.extern@sloterdijkermeer.nl

bestuur@sloterdijkermeer.nl

bestuur@sloterdijkermeer.nl

Openingstijden winkel

Maart

April t/m augustus

September t/m november

Mei t/m augustus

elke zaterdag van 11.00 tot 12.00 uur

elke zaterdag van 10.00 tot 12.00 uur

elke zaterdag van 11.00 tot 12.00 uur

elke woensdagavond van 19.00 tot 20.00 uur

Openingstijden vuilniscontainers

Op zondag van april tot september

Op zondag in september

Op woensdagavond van april t/m augustus

tussen 16.00 en 17.00 uur

tussen 16.00 en 16.30

tussen 19.00 en 20.00 uur

Handige adressen

Alarm

tel: 112 (zeer urgent)

tel: 0900 - 88 44 (minder urgent)

Spoedeisende hulp

OLVG-West

Jan Tooropstraat 164

1061 AE Amsterdam

tel: 020 - 510 89 11

Politie

Hoofdweg 785

tel: 0900 - 88 44 (lokaal tarief)

Brandweer

tel: 020 - 555 6666

Dierenambulance

tel: 020 - 626 21 21

Dierenspoedkliniek

Isolatorweg 45

1014 AS Amsterdam

tel: 020 - 7 400 600 (altijd eerst bellen)

Afspraken

Eigen veiligheid eerst, maar denk ook aan de burens en medetuinders. Ver vang uw gaslangen op tijd. EHBO-ers op de tuin zie de publicatieborden op de tuin.

Sloterdijkermeer

Inhoud

- 4 Bestuursmededelingen
- 7 De Stippengroep
- 8 Haatdieren:
De vleermuis
- 13 Lintje voor Louis
- 14 Een tuinplan maken:
Drainage
- 18 Bomen met Bomen:
De sequoia
- 22 De commissie Uit&Tuin
- 24 Bomen kappen
- 28 De Nachtegaal

Colofon

Redactie:

Cathelijne de Bruin, Ton Dujardin, Jos Koene (ICT), Annemarie Geleijnse (web), Annemiek Rigter (bestuursafgevaardigde), Milena Spaan (vormgeving) en Iris de Veer.

Fotografie:

Wilma Dierx, Ton Dujardin, Barbara Groeneveld, Iris de Veer en van het internet.

Drukker:

Editoo B.V. te Arnhem

Redactioneel

Ons zomernummer arriveert weer op papier. Ditmaal in de brievenbus van jullie tuin. Veel tuinders hebben ons al laten weten dat ze daar blij mee zijn. Een digitaal tuinblad heeft in ieder geval als nadeel dat je het niet, net als tuingrond, door je vingers kan laten gaan. Je hebt nu wat in handen. We hebben er wel voor gezorgd dat er ook een digitale versie is te raadplegen op ons prachtige communicatiesysteem Tuin&Wijk. Daar vinden jullie in het archief ook de nummers die verschenen zijn van ons VVS Journaal. Het leek, toen Corona zich aandiende een goed idee om een nieuwsbrief te starten over alle do's en don'ts rond corona op VVS. Van vele tuinders hebben we complimenten gekregen voor dit initiatief. De nieuwsbrief voorziet echt in een behoefte.

Wie had nu kunnen vermoeden dat na de verschijning van ons lentenummer de wereld zo zou veranderen? We zitten met een intelligente lockdown, er is een anderhalve-meter samenleving. Dagelijks krijgen we in het NOS Journaal de statistieken van ziekte en dood bij Covid-19 voorgeschoteld. Er is grote onzekerheid over hoe de toekomst er uit gaat zien. Voor velen is de tuin een plaats om rust en afleiding te vinden in deze onzekere tijden.

Nieuws over Corona staat al in het VVS Journaal. Dat betekent dat deze zomeraflevering weer gewoon gaat over tuinieren, tuinders en over natuur. Natuurlijk zijn er de bestuursmededelingen, een gelauwerde tuinder wordt in het zonnetje gezet, er is nieuws van de commissies, ondanks de droogte duiken we in de drainage, we pakken de vleermuizen aan als haatdieren om toch van te houden, en er is een interview met een adellijke boom die het hoog in de bol heeft. De gemeente is beleid aan het maken voor de volkstuinten. Je kunt nu via een zienswijze inspreken, maak er gebruik van!

Veel leesplezier,

Iris en Ton

Bestuursmededelingen

Onderhoud en werkuren

In de afgelopen periode zijn er vanwege de Coronacrisis geen werkurenbijeenkomsten meer geweest op de zaterdagochtend. De werkurencommissie heeft in samenwerking met het bestuur werkzaamheden zo veel mogelijk verdeeld over (groepen van) tuinders. Dit gebeurt naar tevredenheid. We komen nog met berichten over het verder vervullen van de werkuren.

Daarnaast is het nodige grotere onderhoud uitgevoerd: twee bruggen aangelegd, nieuwe poorten geplaatst (waarover we nog discussies hebben met de gemeente), lanen en paden geëgaliseerd, op enkele plekken schelpen gestrooid en gewalst.

We zien dat ons complex er steeds beter gaat uitzien! Daarvoor dank aan iedereen, die zich hiervoor heeft ingezet.

Vertrek bestuurslid

Katrien de Klein heeft met ingang van 1 mei 2020 bedankt als bestuurslid; dit in verband met gezondheidsredenen. Zij heeft aangekondigd zich nog wel bezig te houden met een allerlei activiteiten, onder meer: Pilotgroep vergroten Toegankelijkheid, comité Westerpark Groen, projecten voor de Moestuintjes, Soeptuin, Natuurfontein, 'de boerderij' en secretaris van de Activiteitencommissie van De Tuinen van Westerpark (commissie Uit&Tuin).

Wij willen Katrien erg bedanken voor haar inzet als bestuurslid en zijn heel blij dat ze actief blijft voor ons tuincomplex.

Jaarrekening 2019

De concept-jaarrekening 2019 zal komende periode digitaal toegestuurd worden en op de website gepubliceerd nadat deze door de kascommissie gecontroleerd is. Omdat de ALV in mei is komen te vervallen, zal de vaststelling ervan in de ALV in het najaar op de agenda staan.

Uitvoeringsstrategie Volkstuinenbeleid Gemeente Amsterdam [illustratie UVGA]

De gemeente heeft op 13 mei 2020 een belangrijke nota Uitvoeringsstrategie Volkstuinenbeleid gepubliceerd. Omdat het organiseren van een klassieke inspraakavond op dit moment niet mogelijk is, kan iedereen tot 25 juni hier digitaal, schriftelijk of telefonisch op reageren. Tuinders kunnen dat individueel doen.

Schriftelijke reacties naar:

Gemeente Amsterdam
Directeur Ruimte en Duurzaamheid
Postbus 2758, 1000 CT Amsterdam

Digitaal via:

www.amsterdam.nl/bestuur-organisatie/volg-beleid/ambities/gezonde-duurzame-stad/groen-amsterdam-2050/uitvoeringsstrategie-volkstuinenbeleid

Telefonisch:

Je kunt een belafsprake maken met de gemeente via volkstuintuinen@amsterdam.nl.

Als bestuur van Sloterdijkmeer streven er naar om via de Bond van Volkstuinders een reactie te sturen en niet als individueel tuinpark. Een gezamenlijke reactie via de Bond heeft meer zeggingskracht dan afzonderlijke reacties van afzonderlijke tuinparken.

De belangrijkste punten van de uitvoeringsstrategie zijn (let op: 'we' is de gemeente Amsterdam):

- we behouden de huidige volkstuinparken in Amsterdam voor wat betreft ligging en omvang
- er komen geen nieuwe volkstuinparken bij in Amsterdam
- we zetten in op zekerheid voor de toekomst met een huurperiode van 10 jaar en (onder voorwaarden) verlenging met nog eens 10 jaar
- we willen de verhuur door volkstuinverenigingen aan tuinders beperken tot alleen inwoners van de Metropoolregio Amsterdam
- de volkstuinverenigingen zorgen dat er voldoende aanbod blijft voor tuinders met lage inkomens
- we dragen via de nieuwe huurcontracten met de tuinparken zorg voor voldoende betaalbaar aanbod voor tuinders met lage inkomens
- elk volkstuinpark gaat werken aan betere toegankelijkheid, meer openbaarheid en meer (ruimte voor) maatschappelijk (mede)gebruik (op gebieden zoals educatie, zorg, gezondheid, duurzaamheid en stadslandbouw), zodat meer mensen van de tuinparken gebruik kunnen maken en er van kunnen genieten
- we streven naar 20% openbaar gebied (de hele dag en jaarrond open) op de tuinparken; dit is maatwerk per volkstuinpark en wordt door de gemeente aangegeven op basis van ligging en ontwikkelingen in de omgeving
- de openbare parkzones bieden ruimte aan fiets- en voetpaden en openbare groenfuncties en zorgen voor verbinding met de omliggende wijken en buurten
- van de verhuurde tuinen willen we 20% van het aantal tuinen omvormen naar meer diverse tuinen, bedoeld voor bijvoorbeeld gezamenlijk gebruik door maatschappelijke partijen en bewonersverenigingen en collectieve tuinen; deze diverse tuinen liggen zoveel mogelijk langs aantrekkelijke 'tuinenroutes' die afsluitbaar zijn.

Het bestuur zal jullie verder over het verloop van deze procedure op de hoogte houden.

Onderhoud kantine

Velen hebben kunnen zien dat in april de vloer van de kantine, bestuurskamer en achterzaal is vervangen door een mooie en stevige PVC vloer. Dit in verband met de slechte staat van de 30 jaar oude en intensief gebruikte linoleum vloer. Omdat er vanwege corona op dit moment geen activiteiten plaatsvinden in de kantine, kijken we nu naar de mogelijkheid om ook het vergeelde plafond van de kantine te schilderen

Boerderij

Door de maatregelen rond de Coronacrisis is een aantal projecten stil komen te liggen. Het gaat hier om de planvorming voor de boerderij en het centrumgebied (speelveld en omgeving).

Wat de boerderij betreft hebben wij in 2018 de leden gevraagd of er belangstelling was voor het gebouw. Die belangstelling was er niet. In de ALV van november 2019 is het plan 'Plan van Aanpak vergroten Toegankelijkheid' met algemene stemmen aangenomen. Daarin hebben we aangegeven dat onze clubgebouwen en omliggende gebieden een belangrijke sociale functie voor het verenigingsleven hebben en dat deze functie kan worden uitgebreid voor de buurt.

Onze bedoeling is om de leden verder te betrekken bij de keuze voor een exploitant voor de boerderij. Er hebben zich zeven gegadigden met plannen gemeld. We willen, als de corona-maatregelen het toelaten, in september de ca. zes overgebleven gegadigden uitnodigen om hun plannen toe te lichten en vragen te beantwoorden. De tuinders kunnen die bijeenkomst bijwonen. Daarna willen we een voorstel aan de Algemene Ledenvergadering voorleggen.

Voor het centrumgebied is een werkgroep gevormd, die twee bijeenkomsten heeft gehouden. Daarin is een programma van eisen besproken. We willen een derde bijeenkomst beleggen zodra dit mogelijk is.

Gezocht: Leden voor de beheerdersploeg v/m

Voor een (nieuw op te richten) beheerdersploeg zoeken we betrokken tuinders die het leuk vinden om in roulerende beurten met andere tuinders als 'dienstdoende beheerder' aanspreekpunt te zijn voor allerlei dagelijkse zaken die op onze tuin spelen.

We zoeken daarvoor 3 tot 5 beheerder-tuinders die in onderlinge afstemming en in roulatie (b.v. per week of per maand) de volgende beheerstaken op zich nemen:

- Het lid van de beheerdersploeg die de (nog aan te schaffen) 'Mobiele telefoon Beheer' onder haar/zijn hoede heeft is op dat moment 'dienstdoende beheerder'.
- Tijdens de dienst: overdag bereikbaar zijn voor tuinders, bestuur en derden via dit mobiele nummer.
- Zorgen dat praktische zaken en problemen worden opgelost: soms door dit zelf op te lossen, soms door te zorgen dat het bij degenen (bestuur of commissies) terecht komt die het verder kunnen oppakken.
- In urgente gevallen (b.v. gesprongen waterleiding) het betreden van tuinen en betreffende tuinder informeren hierover.
- Aanspreekpunt zijn voor b.v. aannemers, regelen dat er iemand is zodat zij naar binnen kunnen e.d.
- Bijhouden van een (kort) logboek zodat de andere beheerders maar ook de relevante commissies en het bestuur op de hoogte zijn van alles wat er voorvalt.
- Gezamenlijk zorgen voor een up-to-date lijst van bedrijven en telefoonnummers die van belang zijn voor de werkzaamheden.
- Input leveren aan de overleggen Onderhoud en Beheer

Het volgende is verder van belang

De leden van de beheerdersploeg

- Wonen in het tuinseizoen op de tuin of wonen binnen redelijke afstand
- Krijgen hiervoor vrijstelling van werkuren
- Hebben een groot verantwoordelijkheidsgevoel en gaan zorgvuldig om met sleutels e.d.
- Zijn goed in communicatie, kunnen goed samenwerken
- Hoeven niet perse technisch te zijn en zeker niet alles zelf op te lossen maar moeten wel dingen kunnen regelen.
- Kunnen de diensten onderling afstemmen – kort of lang, vast of wisselend
- Worden door bestuur benoemd. Omdat het hier een nieuw op te richten ploeg betreft, zal dit in eerste instantie voor een jaar zijn en zal er regelmatig besproken worden welke zaken goed gaan en welke zaken verbeterd kunnen worden. Het is een beetje pionieren, zoeken naar de beste manier en dat moet je natuurlijk leuk vinden ...

Heb je belangstelling of wil je misschien eerst meer weten? Stuur even een mailtje naar bestuur@sloterdijkermeer.nl of bel 06 5389 6389 (Els)

Kort nieuws van de stippengroep

De 'coronatijd' zorgde ervoor dat eind maart ook de stippengroep niet op pad kon om een inventarisatie te maken van het zicht op de buitensingels. Eén van onze actiepunten luidde om het park vanaf de spoordijk en het Brettenpad voor passanten aantrekkelijker te maken. Nog even ter herinnering. Het voorplan van de stippengroep past in de in de pilot van de commissie toegankelijkheid, die ons park aantrekkelijker en interessanter wil maken voor bezoekers met meer aandacht voor natuureducatie.

Waar we wel in slaagden was om voor de coronatijd met de tuinders te praten, die een voortuin hebben op de Koekoek-, Vinken-, Grutto-, Nachtegaal- en Fazantenlaan. De voortuinen horen bij het openbaar groen, het parklandschap, en zijn beeldbepalend voor de rondwandelaars. In deze voortuinen zou meer variatie en samenhang kunnen worden aangebracht. Maar veel voortuinen liggen er verlaten of verwaarloosd bij. Dat komt misschien omdat deze tuinders geen grondhuur voor hun voortuin betalen en de beplanting niet wordt meegenomen in de taxatie. Sommige tuinders hebben er iets moois van gemaakt of een accent aangebracht dat de aandacht trekt. Onze gesprekken met de enthousiaste voortuinders leverde

veel ideeën en vragen op waar de stippengroep nu handen en voeten aan moet geven. Na elke bijeenkomst wilden de 'voortuinders' zelf een rondje door hun laan doen om de situatie van de voortuinen in te schatten. Een van die rondjes bracht Bas van Blanken op het idee om van de Fazantenlaan een vlinderstruiklaan te maken want er staan er al een aantal. Rinus te Paske schoof aan en begon over zijn waterprobleem op de Spreuwenlaan. Zijn laaggelegen tuin staat continu onder water. Wordt er niet genoeg gepompt? De voortuinen op de Gruttolaan kampen met hetzelfde probleem. Een oplossing voor de voortuinen op de Gruttolaan zou kunnen zijn om deze op te hogen of juist te verlagen en er moerasjes van te maken als een biotoop voor amfibieën met een beplanting die ook insecten zoals libellen lokt. Wat doe je met boomwortels? Een vraag van de Koekoeklaan. De grond op die plek zou kunnen worden opgehoogd bijvoorbeeld met bagger waar je kalk door strooit om het vruchtbaar te maken

en zoeken naar planten die niet diep wortelen.

Het huiswerk van de stippengroep kan worden voorbereid. We beschikken na de inventarisaties over een lijst van ideeën en vragen. Er is behoefte aan een adviesrubriek of een centraal punt op het park en een eigen kweekplek. Welke stappen kunnen we nemen in deze tijd? Op papier kunnen we alvast een procedure bedenken met vragen over hoe we gaan samenwerken met de laancoördinatoren en de werkuren om plannen te realiseren. Maar bij elkaar komen om daarover te praten kan voorlopig niet. Misschien kunnen we anderhalve meter afstandsdingen verzinnen in de aanpak van de voortuinen. De stippengroep is of gaat op de achtergrond van deze bizarre en verontwaardigende tijd gewoon door met plannen maken om die aangepast of later uit te voeren.

Geniet van het groen! Wat een luxe onze volkstuin in deze tijd.

Isolde Landman

Haatdieren om van te houden

Fluweelzacht knuffeldier dat je met handschoentjes moet aanpakken: de vleermuis

Imagoprobleem

Het zal je maar gebeuren: alleen omdat je naam “bianfu” lijkt op “fu”, wat toevallig gezondheid betekent in het Chinees, en omdat veel mannen denken dat het eten van wilde dieren hen wild in bed maakt, eindig je tussen de bevers, stekelvarkens, vossen, marmotten, dassen, ratten, herten, cavia's, slangen, kikkers, otters, schubdieren, ezels, honden, dromedarissen, kamelen, loewaks en civetkatten op de markt voor lekkere hapjes. Tot overmaat van ramp blijf je zo'n goed afweersysteem te hebben, dat je allerlei virussen in je kunt dragen zonder dood te gaan. Dan heb je geen imagoprobleem meer, dan ben je een imagoprobleem.

Vampier

Sommige mensen vinden iets fladderends in het donker sowieso al eng, dus je stond al op achterstand. Veel mensen geloven ook dat vleermuizen niets liever willen dan in hun haar vliegen, of erger nog vampiers zijn. Op foto's zetten ze je ze vaak met je bek open waardoor je scherpe tandjes goed te zien zijn. Terwijl jij alleen maar je mondje open had om met je liefdesliedje een vrouwtje wilde lokken. En die tandjes zijn om harde insecten te kraken en steekmuggen uit de lucht te halen. Foto's van kleine vleermuisjes, zo groot als je duim, worden dan ook nog eens afgedrukt op A4 formaat (ongeveer 10 keer de werkelijke grootte). Zo word je snel haatdier nummer

één op de wereld, ondanks het feit dat je menselijke broer, Batman, toch een goede held is.

Nuttig

Vleermuizen zijn juist heel nuttige diertjes: ze spelen een belangrijke rol in het ecologisch evenwicht. Sommige vleermuizen zijn onmisbaar bij de verspreiding van zaden of de bestuiving van bloemen. Andere vleermuizen zijn belangrijke insectenverdelgers. Eén vleermuis vangt gemiddeld 1.500 muggen, vliegjes en motjes per nacht. Dat is ongeveer 40.000 per jaar. Omgerekend komt dat volgens de stads-ecoloog neer op zo'n 13000 enge beestjes per Amsterdammer per jaar. Je wilt er echt niet aan denken dat die met zijn allen in je tuinhuisje op bezoek komen.

Handschoentjes

Er is in een vleermuissoort inderdaad erfelijk materiaal gevonden van een virus dat erg lijkt op het Coronavirus. Dat was

alleen bij een Aziatische soort hoefijzerneusvleermuis, die komt hier niet voor. Bovendien kreeg geen mens het virus van een vleermuisbeet. De besmetting verliep waarschijnlijk via een "tussengastheer", het schubdier, ook die hebben we hier niet. Bloedzuigende vleermuizen komen hier sowieso niet voor, daarvoor moet je naar Zuid-Amerika of Azië.

Wat wel gevaarlijk kan zijn is het rabiës-virus (hondsdolheid) dat voorkomt bij twee vleermuissoorten, waaronder de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), die veel in spouwmuren zit. Die kunnen mensen besmetten door te bijten maar dat doen ze echt alleen als je ze oppakt. Dus vind je een vleermuis, pak hem met handschoentjes aan en niet met je blote handen. Eigenlijk wel jammer, want ze hebben een zijdezacht bontvachtje, heerlijk om te strelen.

Liefdesliedjes en knuffeldieren

Vleermuizen zijn zoogdieren. Ze krijgen maar één jong per jaar. Na de paring bewaart het vrouwtje het zaad van het mannetje in een zakje in haar lichaam tot na de winterslaap. Ze gaan in oktober of november slapen, in grote groepen bij elkaar. In maart worden ze weer wakker, dan zijn er weer insecten. Pas dan is de eigenlijke bevruchting van de eicel. De kleintjes drinken melk bij hun moeder, meestal kunnen ze na 3 weken vliegen en na 6 weken zelf jagen. Als de jonkies zijn uitgevlogen, gaan de mannetjes weer achter de vrouwtjes aan, waarbij ze lieflijke geluidjes maken. Een zangvlucht heet dat. Mannetjes lokken vrouwtjes behalve met een liedje ook met geur, die lijkt bij sommige soorten op muskus. Vleermuizen zijn enorm knuffelig met elkaar. Ze kruipen op elkaar om warm te blijven, maar bepotelen ook graag hun jongen en hun partners. Door onze zachte winters slapen onze vleermuizen soms niet de hele winter door, maar worden af en

toe wakker. Soms verkassen ze dan, en kun je dus zelfs in de winter een vleermuis zien.

Handvleugeligen

Vleermuizen behoren tot de handvleugeligen, zoogdieren die vliegen of zweven. Hun vleugels bestaan uit een soort van vlieghuid die tussen de vingers van hun voor- en achterpoten en hun staart zit. De kleinste soorten zijn 3 centimeter lang, wegen 2 gram en hebben een spanwijdte van 15 centimeter. De grootste soorten, de vleerhonden, wegen 1,5 kilo en hebben een spanwijdte van bijna 2 meter. Ik kan me wel voorstellen dat je daarvan schrikt. Bovendien doen veel soorten aan zwermen, om zo de bescherming van de groep te hebben. Ik ben wel eens bij de batcave in de USA geweest. Daar zwermen bij de ondergaande zon duizenden en duizenden vleermuizen tegelijk een grot uit. De lucht ziet er zwart van. Dat is op zijn minst indrukwekkend en soms best een eng gezicht. Wereldwijd zijn er ruim 1200 soorten vleermuizen.

Echolocatie

Mensen kunnen geluiden tot ongeveer 20 kilohertz horen, afhankelijk van hun leeftijd. De geluiden van vleermuizen hebben meestal een veel hogere frequentie, zo tussen de 30 en 55 kilohertz. Elke vleermuissoort communiceert op zijn eigen frequentie. Sommige soorten kunnen zelfs hun frequentie veranderen als er te veel vleermuizen rondvliegen en het te druk is in de ether. Ze vinden hun weg in het donker en ook hun prooien met echolocatie. Ze bepalen hun positie aan de hand van hun eigen geluid dat teruggekaatst wordt

door de omgeving. Bepaalde nachtvlinders hebben daar dan weer wat op gevonden. Die kunnen de geluidsgolven van vleermuizen waarnemen en laten zich dan pardoos uit de lucht vallen, een soort schietstoel.

Batdetectors

Wat was ik jaloers, toen ik op een van de natuurwandelingen op ons park een rondleider met een "batdetector" zag. Dat is een soort geigerteller. Je kunt met de batdetector het geluid van een vleermuis opvangen en het zo vertragen dat het hoorbaar wordt voor mensen. Het geluid dat je dan hoort lijkt op het klikken van metalen balletjes. Elke vleermuissoort heeft een eigen frequentie. Door op die frequentie af te stemmen kun je weten of een bepaalde vleermuis in de buurt vliegt. Ik wilde gelijk zelf een batdetector om mee te spelen, helaas zijn ze daar te duur voor.

Batcity

Gelukkig zit Amsterdam vol met vleermuizen, er leven naar schatting 40.000 exemplaren tussen muren, in bomen en op andere stille plekken in de stad. In onze stad komen acht soorten vleermuizen voor, namelijk de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis, de watervleermuis, de meervleermuis, de laatvlieger, de rosse vleermuis, de grootoorvleermuis en de tweekleurige vleermuis.

In een lucifersdoosje

De meest voorkomende soort in de stad,

de gewone dwergvleermuis, is zo klein dat hij met gemak in een klein lucifersdoosje past. Hij heeft een leuke Latijnse naam *Pipistrellus pipistrellus*. Deze soort heeft geen enkele moeite om via een smal ventilatierooster in een spouwmuur te kruipen. Overdag vinden zij hier een plek om te slapen en de binnengehaalde insectenbuit te verteren.

Reizen en trekken

De ruige dwergvleermuis is een trekker en komt in het najaar soms helemaal uit West-Rusland hierheen gevlogen om te overwinteren. Een reis van ruim duizend kilometer, een onvoorstelbare prestatie voor zo'n minuscuul pluizenbolletje. Tijdens de trek in het najaar vormen de vrouwtjes paargroepjes van 2 tot 10 dieren en bezoeken de liefdesnestjes van de mannetjes die zij op hun route passeren. Mannetjes verdedigen hun liefdesnestjes met bijbehorende jachtgronden fel tegen andere mannetjes. Vanuit hun verblijfplaats laten ze dan 's avonds en 's nachts een tokkelend "liefdesliedje" horen, waarmee ze vrouwtjes lokken. In het voorjaar trekken de vrouwtjes weer terug naar Midden- en Oost-Europa om daar kraamkolonies te vormen en de jongen groot te brengen. Kraamkolonies zijn een soort communes en variëren van vijftig tot honderdvijftig dieren. Ze gebruiken meerdere verblijfplaatsen en verhuizen relatief vaak. Ze jagen tot wel 5 á 10 km van hun verblijfplaats.

Luchtacrobaten

Bijna overal in de stad kun je in de periode april-oktober vleermuizen zien. De gewone dwergvleermuis is vrijwel overal te vinden, zelfs midden in het centrum. Ze maken

acrobatiscche duikvluchten, soms op ooghoogte. Hij vliegt vlak langs de vegetatie en soms ook vlak langs je hoofd. Hij verschilt hierin van zijn grotere collega's, zoals de rosse vleermuis. Die is ongeveer net zo groot als een volwassen merel en vliegt juist hoog en rechtlijnig. De rosse vleermuis heeft wel wat meer variatie aan insecten nodig en is daarom vaker te zien in bijvoorbeeld het Amsterdamse Bos.

Kraken

Bij vleermuizen zijn de armen en benen helemaal aangepast om goed te kunnen vliegen. Ze zijn daarom niet zo geschikt om zelf een nest maken, of een gat in een boom hakken, of een hol graven. Ze moeten daarom wel een kant en klare woning kraken. Watervleermuizen, ruige dwergvleermuizen en rosse vleermuizen zijn typisch boom bewonende vleermuizen. In de zomer vinden we kolonies van deze soorten vooral in bomen. Ze gebruiken dan vaak verlaten spechtenholen. Watervleermuizen gebruiken voor de winterslaap vooral mergelgroeven, forten, bunkers en ijskelders. Rosse vleermuizen daarentegen gebruiken holle bomen niet alleen in de zomer, maar ook in de winter.

Bomen

Bomen zijn dus belangrijke verblijfplaatsen voor vleermuizen, zowel in de zomer als in de winter. Allerlei holtes kunnen aantrekkelijk zijn, zoals verlaten spechtenholen of holen die door rotting bij een afgebroken tak ontstaan zijn. Ze moeten daarbij de concurrentie aan met andere krakers zoals de halsbandparkieten. Om als goed vleermuisverblijf te dienen moet zo'n gat dan wel naar boven uitgerot zijn, zodat de vleermuizen boven de opening kunnen hangen. Ook losse stukken schors vormen een geschikte verblijfplaats, net als vogel- of vleermuiskasten. Aan het spoor van pies dat uit de holte langs de boomstam naar beneden loopt en door poepjes die je op de grond kunt vinden kun je zien of er vleermuizen huizen.

Gebouwen

Veel soorten vleermuizen wonen liever in een stenen huis, zoals laatvliegers, meervleermuizen en gewone dwergvleermuizen. Ze wonen graag in spouwmuren van

woonhuizen. Nou zijn er op de tuin niet zo veel spouwmuren schat ik in, maar er zijn wel spleten en holtes die vleermuizen geschikt vinden. Andere soorten, bijvoorbeeld valse vleermuizen, ingekorven vleermuizen en grijze grootoorvleermuizen, hebben een voorkeur voor grote open ruimten zoals kerkzolders.

In zowel de zomer als de winter zijn veel vleermuizen in gebouwen te vinden. Voor een kraamkolonie moet de temperatuur hoog zijn. Huizen met spouwmuren zijn dan erg geschikt. Vaak verraden alleen wat keutels of zacht gekwetter hun aanwezigheid. In de winter moet een gebouw juist koel en vorstvrij zijn; vaak vinden ze een goede plek onder dakpannen.

Zomerhuisjes

Vleermuizen verhuizen dus in de lente van hun winterverblijf, waar ze hun winterslaap houden, naar hun zomerhuis. De afstand tussen hun zomer- en winterverblijven kan groot zijn, soms wel honderden kilometers. De meervleermuizen die in de zomer in Zuid-Holland leven, wonen in de winter in de groeven van Zuid-Limburg en soms trekken ze zelfs naar Noord-Frankrijk.

Andere soorten trekken slechts enkele tientallen kilometers tussen zomer- en winterverblijf. Uiteindelijk keren de vleermuizen ieder jaar terug naar hun vaste stek, soms zijn die vele tientallen jaren achter elkaar in gebruik.

Liefdesnestjes en kraamkolonies

Vleermuizen zijn in het algemeen erg kieskeurig in de keuze van hun huis. Ze letten onder andere op de ligging ten opzichte van goede jachtgronden, of liever gezegd luchten, en op het "binnenklimaat". Belangrijk zijn de afmetingen: er moeten namelijk wel genoeg 'bedden' zijn voor de hele commune.

Net als bij ons op de tuin, lijkt hun zomerverblijf vaak totaal niet op hun winterverblijf. Zo woont de watervleermuis in de zomer meestal in een boom, terwijl hij in de winter graag in een bunker verblijft. Veel vleermuizen zijn "latters". De vrouwtjes wonen in de zomer in speciale kolonies, de kraamcommunes. Daar brengen ze hun jongen groot.

De mannetjes wonen in de zomer soms alleen, soms in groepen, maar altijd op een andere plaats dan de vrouwtjes. Veel vleermuizen hebben ook nog een soort "herbergen", waar ze kort logeren tijdens hun reis van hun winter- naar zomerkolonie. Zowel mannetjes als vrouwtjes trekken aan het einde van de zomer naar hun liefdesnestjes.

Vleermuizen hebben dus hele netwerken van verblijfplaatsen en zijn daardoor flexibel in het gebruik ervan. Maar dan moeten die verblijven er wel zijn. Veel verblijfplaatsen zijn in de loop der jaren verdwenen of ontoegankelijk geworden: bomen worden gekapt, spouwmuren opgevuld, oude gebouwen gerenoveerd, kerken en ijskelders hebben we ook steeds minder. Veel bestrijdings- en houtconserveringsmiddelen doden niet alleen insecten, maar vergiften ook vleermuizen en hun jongen. Door veranderingen in het landschap zijn jachtgebieden en vliegroutes verdwenen.

Batloggers

De gemeente Amsterdam wil de vleermuizenpolulatie wel graag in stand houden en heeft drie "batloggers" aangeschaft. Dat zijn apparaten die het geluid van

vleermuizen opvangen en 24 uur per dag opnemen. Ze kunnen de frequenties van alle soorten vleermuizen tegelijkertijd opvangen. Hiermee willen de stadsecologen de belangrijkste plekken in de stad in kaart brengen waar vleermuizen zich ophouden.

Eén van de drie batloggers wordt ingezet op 'blinde vlekken' in de stad. Bouwplaatsen bijvoorbeeld waar mogelijk vleermuis huisvesting verloren gaat. Als er sloopplannen zijn kun je met de batlogger vaststellen of er vleermuizen wonen en kan de sloop tot de zomer worden uitgesteld. De tweede batlogger laten de stadsecologen circuleren onder bewoners met binnentuinen zodat we meer te weten komen over kolonies in afgesloten bouwblokken. Met de derde fietsen de ecologen en hun stagiairs 's nachts door de stad. Ze willen graag weten hoe de vleermuizen de stad gebruiken. Zijn de kolonies honkvast of verplaatsen ze zich? We weten nu bijvoorbeeld dat in "de wolkenkrabber" in Zuid veel vleermuizen zitten.

Er worden ook "nieuwe" soorten ontdekt door de batloggers. In de gemeente Utrecht is een onderzoek met batloggers in binnentuinen uitgevoerd. Toen werd gelijk een nieuwe soort voor de stad ontdekt: de kleine dwergvleermuis. Die zit waarschijnlijk ook in Amsterdam en kan met de batloggers waargenomen worden.

Verliefd op de vleermuis? Ga samenwonen!

Hebben onze pluizebontige nachtvliegers ondanks hun slechte imago je hart gestolen? Doe dan iets om ze een plek te geven op ons complex. Al was het maar, omdat je muggen meer haat dan deze haatdieren. Laat je dode holle boom staan. Zorg voor planten en struiken die 's nachts geuren, die trekken insecten en dat is fijn voor de vleermuis. Timmer eens een vleermuis-kast (of koop er een) en hang hem op. Meer informatie onder andere over zelf een vleermuis-kast bouwen vind je op de webpagina over vleermuisvriendelijk bouwen: www.vleermuis.net/bescherming/vleermuisvriendelijk-bouwen

Iris

Lintje voor Louis

Held

Sommige mensen worden een held door één keer iets heldhaftigs te doen. Deze held heeft het maar liefst 50 jaar volgehouden: 50 jaar heeft hij zich ingezet voor anderen. Welke tuinder kent hem niet: Louis Dona. Aan alle commissies van onze vereniging heeft hij wel een paar jaar zijn enthousiaste krachten gewijd. Hoewel ik verdenk hem er altijd van dat hij eigenlijk een absolute voorkeur had voor de toenmalige toneelclub. Wie hem wel eens heeft zien optreden, bijvoorbeeld als de kale zangeres met overgewicht, Sugar Lee Hooper, zal het met mij eens zijn. Hij heeft zelfs een rol vervuld als onze voorzitter van onze vereniging.

In de maling

“Mijn dochter zei: “Pa, je moet wel op 24 april de telefoon in de gaten houden hoor.” Ik dacht, het gaat over mijn kleindochter, die moest examen doen en zou uitslag krijgen. Word ik gebeld “Ja met Femke Halsema, de burgemeester van Amsterdam”. Ik denk, ik word in de maling genomen. Zegt ze: “Ik mag u namens de Koning...”. Lid in de orde van Oranje Nassau ben ik geworden. Wel jammer natuurlijk dat er in deze tijden geen echte officiële uitreiking kon plaatsvinden, maar de burgemeester heeft gezegd, dat we dat inhalen, zodra het kan.

Klappen

Mijn oom en tante en mijn dochter zijn al een jaar geleden begonnen om dat voor elkaar te krijgen. Ik ben er heel blij mee. Op het moment dat de burgemeester belde stond opeens mijn hele tuin vol: mijn dochter en de kleinkinderen, mijn oom en tante, allemaal op anderhalve meter afstand natuurlijk.

Zegt mijn oom: “Wil je even meelopen naar de auto, ik heb nog wat voor je.” Komen we bij het clubhuis, hangt er een spandoek met “Louis Dona, 50 jaar vrijwilliger.” Er was taart, bloemen, cadeaus, een toespraak van de voorzitter. Het was een prachtige dag. Ik kreeg ook nog de felicitaties van de Commissaris van de Koning en van de stadsdeelvoorzitter van Noord, daar woon ik. Daar ben ik ook als vrijwilliger begonnen. Ik bracht demente mensen en mensen met een geestelijke handicap naar hun dagbesteding en haalde ze weer op, twee keer per week. Ik heb van alles met kinderen gedaan, en voor mensen met een kleine beurs, en nu geef ik rondleidingen in de Hallen. Ik heb namelijk altijd gewerkt bij het reparatie bedrijf van het GVB en in de Hallen zijn nog heel veel originele details te zien uit die tijd.”

Voor onze helden staan we dezer dagen te klappen op onze balkons, wat mij betreft kan er gerust geklapt worden vanuit onze tuinen voor Louis.

Iris

Een tuinplan maken – deel 2

Drainage

Het Nederlandse klimaat is er een van uitersten. Zeker als het om regen gaat. Het ene moment hebben we een waterhoos en op andere momenten valt er lang geen regen. Hoe moet je de tuin in dit klimaat onder controle houden? Het begint vooral bij de bodem en de wijze waarop de bodem gesitueerd is. We gaan het in deze aflevering van 'Een tuinplan maken' over drainage hebben.

Het NAP en Sloterdijkmeer

Nederland is een delta-land. Bij ons stromen grote Europese rivieren in zee. Bij een delta is er altijd een gebied waar het land hoger is dan het water en een gebied waar het water hoger is dan het land. Het Normaal Amsterdams Peil (NAP) is de waterhoogte en die wordt voor het gemak gelijkgesteld met het gemiddeld zeeniveau. Als je de hoogte van het zeewater strak neemt ten opzichte van de hoogte van het land dan zouden we een kustlijn krijgen die via Brugge langs Utrecht en Zwolle met een bocht onder Leeuwarden gaat. En Amsterdam ligt volgens NAP-normen onder water als we geen dijken en duinen zouden hebben.

Onze voorvaders hebben het land ingepolderd. Via sloten wordt het water naar

hoger gelegen vaarten (weteringen) gebracht en vandaaruit weer naar rivieren, die het water naar zee afvoeren. Sloterdijkmeer ligt in de Overbraker Binnenpolder en het gemaal dat het waterpeil in deze polder regelt staat aan de Haarlemmerweg en werkt sinds 1884.

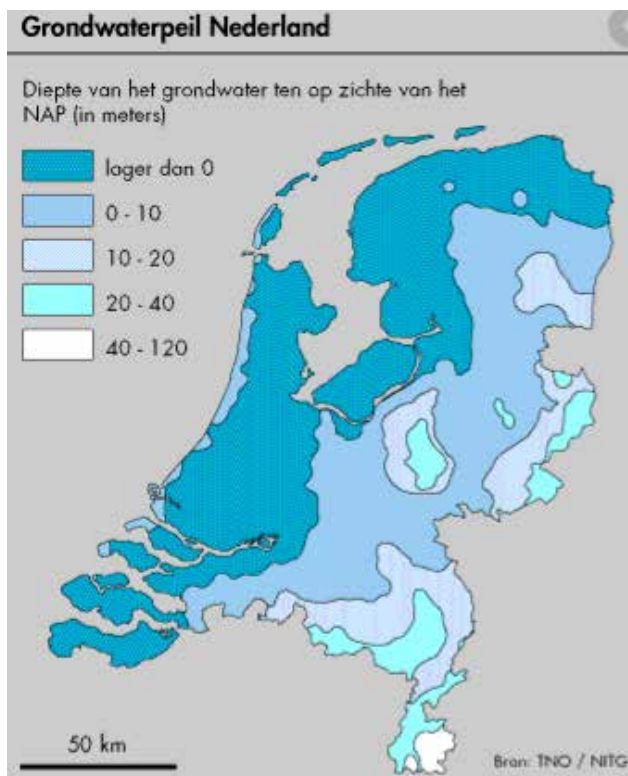
Het tuincomplex Sloterdijkmeer is doorsneden door vele slotjes. Het waterpeil in de slotjes varieert zo'n tien centimeter, afhankelijk van regen, zonneschijn en

bemaling. Het waterschap probeert dit peil gelijk te houden; soms gaat dat mis, zoals in augustus 2014 toen de sloten overstromden. De reden: er stond te veel druk op de riolering van Amsterdam en die druk moest van de ketel en dat werd gedaan door het overtollige water uit de binnenstad naar de buitenpolder te pompen.

Grondwater

Grondwater is water in de grond. In gebieden waar de bodem onder het NAP ligt is het grondwaterpeil lager dan nul maar je kunt ook meten door te zeggen het grondwater staat 30 cm onder het maaiveld.

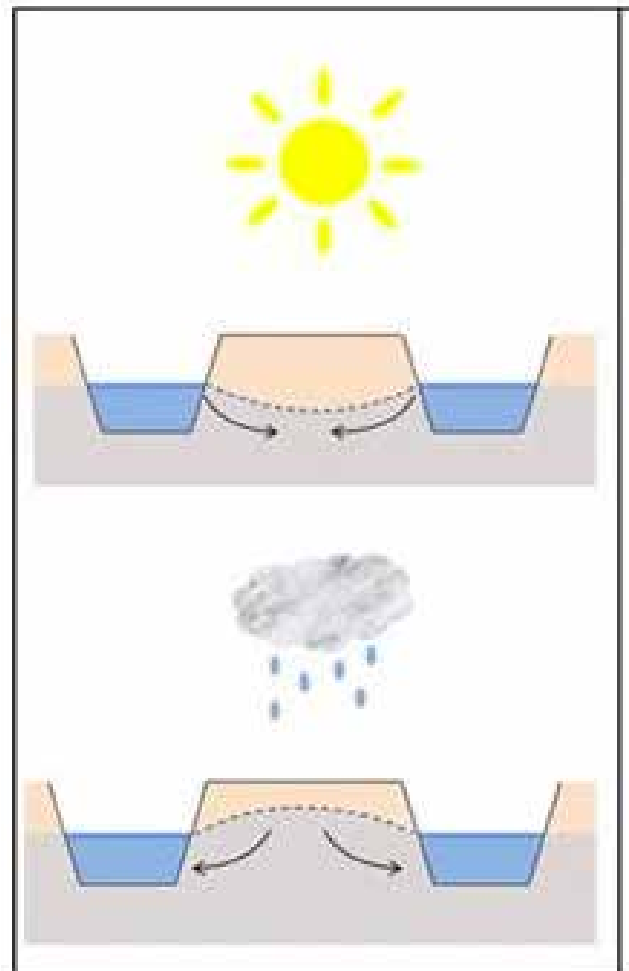
De hoogte van grondwater kan snel veranderen. Het grondwater staat hoger als het veel geregend heeft. En lager als het al een tijd droog weer is. Het is belangrijk dat de hoogte van het grondwater goed is. Is de stand van het

grondwater te hoog? Dan worden tuinen drassig en verdrinken sommige bomen. Is de grondwaterstand te laag? Dan kunnen de houten palen, waarop de huizen vroeger werden gebouwd, gaan rotten. In Amsterdam zit het grondwater nooit diep onder de grond. Dit kan voor

problemen zorgen. Is uw tuin drassig en blijven er na regen plassen staan? Dan kan dit komen door te hoog grondwater. U hebt dan grondwateroverlast

Tijdens natte periodes, bijvoorbeeld na een zware regenbui (kan de grondwaterstand hoger worden dan de waterstand in de sloot. , Tijdens droge periodes), daalt de grondwaterstand en stroomt er juist water vanuit de sloten naar het grondwater. Doordat de hoeveelheid neerslag van dag tot dag verschilt, varieert de grondwaterstand ook iedere dag. In de onderstaande figuur is de variatie in de grondwaterstand schematisch weergegeven.

Grondwaterstand in een natte en grondwaterfluctuatie, in een droge periode. U ziet hoe het grondwater zich gedraagt ten opzichte van de sloot.

Wielewaallaan staat blank

Grondwaterstroming is ingewikkeld, omdat er veel invloeden zijn op een kleine ruimte. Enkele voorbeelden: Regenwater dat in een tuin valt, zakt wel weg. Bomen nemen in het groeiseizoen veel grondwater op. Door een “dichte bodem” van bijvoorbeeld klei en een hoog slootpeil kan grondwater slecht weg stromen. Onze veengrond kan zo uitdrogen, dat hij bijna geen water opneemt. Ook zijn er onder onze veengrond kleiplaten, waardoor er heel plaatselijk enorm veel water kan blijven staan. Door deze invloeden is het grondwatersysteem dynamisch: de grondwaterstand is van plaats tot plaats anders en het varieert in de tijd.

Drainage

Een van de maatregelen die je kunt nemen tegen grondwateroverlast is het aanleggen van drainage. Dat is het afvoeren van water uit de bodem over en door de grond. Je moet de drainage aansluiten op de sloot. Je kunt daarvoor speciale drainagebuizen gebruiken. In de meeste gevallen is het aan te bevelen buizen met omhulling te gebruiken. De omhulling dient om inspoeling van gronddeeltjes te voorkomen.

Bovendien verkleint de omhulling de instroomweerstand, waardoor het water gemakkelijker de drain instroomt.

Bundeltjes van bijvoorbeeld samengebonden wilgentakken kunnen ook prima als drainagebuis gebruikt worden. Zaaks is dat er ruimte in de grond komt, waardoor het water dat weg moet stromen wordt opgevangen en afgevoerd.

Enkele vuistregels voor drainage.

Maak een ontwerp voor het drassige gebied waarbij je de buizen net boven de maximale grondwaterstand plaatst. Dit wordt een oppervlakedrainage genoemd. De buizen hoeven maar minimaal afschot te hebben. Het uiteinde van de drainagebuis dient ietsje boven het maximale peil van de sloot uit te komen. Zorg bij oppervlakedrainage dat elk punt van je tuin tenminste binnen 2,5 meter van de drainage vandaan ligt. Graaf een sleuf met een diepte tot de maximale grondwaterstand. En leg in de onderkant van de sleuf eerst een lading zand of schelpen.

Drainagebuis met
kokosvezel 090-1000,
80mm

Getijdewijver

Mijn tuin ligt in het lage gedeelte van ons tuincomplex. Toen in 2014 de sloten buiten hun oevers traden liep mijn huisje onder en stond de hele Wielewaallaan blank.

Ik heb toen veel plezier gehad van de getijdewijver, die ik in overleg met overbuurman Guido had aangelegd. Want mijn tuin was een kom, het water kon niet weg. Daarom heb ik onder de trampoline een oude papiercontainer ingegraven, die

ik goed met gaten doorboord heb. In die container liep zo het grondwater en ik heb die vijver via een pijp verbonden met de sloot. Nu had ik in de tuin de waterstand van de sloot waar ik drainagebuizen op aan kon sluiten. En in de watersnood van 2014 fungeerde deze vijver als een afvoerputje. Ik was er vreselijk blij mee. Ik kan de vijver van de sloot afsluiten, wanneer de het waterpeil in de sloot te hoog wordt.

Ton

Hyperion, de langste boom ter wereld

Bomen met bomen aflevering 8

Oude geslacht: Juveniel fossiel, de sequoia

Adellijke familie

“Ik wil me er niet op voor laten staan” zegt ze, “maar ik ben natuurlijk wel van adel, een heel oud geslacht. Wie wij zijn? Oh sorry, iedereen zou ons natuurlijk moeten kennen. Ik zal ons even voorstellen. Ik behoor tot het Rijk der Planten, tot de Stam der Landplanten, tot de Klasse van de Zaadplanten, tot de Clade van de Naaktzadigen, tot de Orde van de Coniferen, tot de Familie van de Cipressen en tot de subfamilie Sequoioideae. Mijn subfamilie omvat tegenwoordig slechts drie geslachten:

De Sequoia Sempervirens, die zich onderscheidt van de anderen doordat zij haar naalden nooit laat vallen. Die noemen zich wel de kustsequoia's. Ze hebben zich teruggetrokken in het zuiden van California. Dat geslacht kent een wereldkampioen, Hyperion, die is wereldrecordhouder 'hoogste boom ter wereld', ruim 115 meter. Denk een flat van 50 verdiepingen. Die is pas in 2007 ontdekt. Soms zie je door het bos de bomen niet meer zal ik maar zeggen.

Aan de voet general Sherman, de grootste boom ter wereld

Mammoetboom

Dan hebben we de Sequoiadendron Giganteum, ook wel mammoetbomen genoemd, of reuzensequoia's. Onder hen de General Sherman Tree, wereldrecordhouder 'grootste boom ter wereld'. Die is 83 meter hoog, en bijna 12 meter in

doorsnee. Die heeft een enorm volume, ruim 1500 cub, zeg ruim een half olympisch zwembad, of 30 vrachtauto's vol hout. De Amerikanen geven de belangrijkste van onze bomen namen. Altijd van mannen, dat vind ik dan weer bijzonder. Vooral van generaals en presidenten, alsof zij zich met ons zouden kunnen meten, maar goed. Wij zijn wel de enige boomsoort met een roepnaam. Samen met de vorige soort worden we ook wel de Redwoods genoemd, vanwege de kleur van ons hout. Niet alleen zijn wij de grootste levende wezens op deze planeet, maar ook de snelstgroeiende, van jongs af aan zo'n 60 cm per jaar in lengte. Dus bij ons geldt niet: boompie groot, plantertje dood.

Krasse knarren

Tussen die familieleden zitten echt een paar heel krasse knarren, die wel 3000 jaar oud zijn. We kunnen zo oud worden omdat we bijna alles kunnen overleven, ook bosbranden. Door onze dikke bast trekken we ons niet zo veel aan van een gemiddelde bosbrand. We houden zelfs wel van een bosbrandje, dat ruimt het kreupelhout aan onze voet weg, en die as is weer goed voedsel. Helaas door de toegenomen droogte in Californië en het slechte beheer van het bos, worden de vuren zo woest en heet, dat ook onze oudjes het loodje leggen. Alle soorten sequoia's vind je in arboretum in Kaldekirchen net over de grens in Duitsland bij Tegelen.

En dan hebben we de wat mindere tak van onze familie, die komen uit China de Metasequoia ook wel bekend als Watercipres. De oudsten zijn ongeveer 1500 jaar en de hoogsten komen niet boven de 50 meter. Daarover later meer.

Moerascipressen

Verder hebben we dan de would be sequoia dat zijn de moerascipressen. Dat zijn de parvenu's, een soort neppers, ook uit Amerika. Die zijn van de taxodium distichum familie. Het zijn weliswaar ook cipressen net als wij, maar het zijn geen echte sequoia. Al noemen ze zich wel sequoia, maar ze hebben geen echt kampioensbloed. De langste is daar een metertje of 40 en hier in Europa met een beetje moeite 35, en wordt niet dikker dan

5 meter. Jullie vinden dat natuurlijk al heel wat. Die zijn al sinds de 19 de eeuw naar Europa gehaald, vooral op landgoederen zijn ze aangeplant. In Arboretum Trompenburg woont er eentje en in Sonsbeek bijvoorbeeld. Maar die moerascipressen laten zich ook gewoon langs de straat op een rijtje zetten tegenwoordig."

Levend fossiel

Ze heeft brede voeten en is voor haar leeftijd enorm groot. Ze praat zacht en giechelt voortdurend, met haar 50 jaar is ze ook nog maar een puber in haar familie, waar andere bomen op die leeftijd al hoogbejaard zijn.

"Super gek, vind ik, dat ze ons 'levend fossiel' noemen. Nou gaat onze familie wel 300 miljoen jaar terug, zeg maar tot de tijd van de dino's. 50 miljoen jaar geleden is onze familie uit Europa verdwenen, we hebben de ijstijd niet overleefd. Op de Gosite Goudberg in Hoegaarden (België) is nog een versteend bos te zien van fossiele resten van onze Europese familieleden, die zijn ongeveer 55 miljoen jaar oud. De Amerikanen dachten dat hun sequoia de enige nog levenden op aarde waren. Toen ontdekten ze in China zo'n 70 jaar geleden,

dat er toch nog ergens doodgewaande familie van ons in een diep, ontoegankelijk ravijn groeide. Dat waren de metasequoia (“meta betekent eigenlijk gewoon nep in het potjeslatijn” zegt ze er nuffig bij) of watercipressen. Die noemden ze levend fossiel. Die Chinezen zijn die toen als gekken gaan kweken en stekken. Ook in de tuinders wereld doen ze aan massaproductie. Alle tuinders van de wereld wilden in de jaren 60/70 wel een levende fossiel in hun tuin. Ook de ginko, een ander levend fossiel ging toen heel hard. Die watercipressen en de moerascipressen doen het erg goed in Europa. Ze kunnen goed tegen de vorst maar niet zo goed tegen voorjaarsnachtvorst. Ze kunnen ook niet heel goed tegen de droogte.

Watercipres of metasequoia?

Ze barst uit in een onstuitbare giechelbui, en draait koket met haar zwierige takken, haar vezelige roodbruine stam hangt in plooiën en waaiert naar beneden toe uit. “Ja de meesten in jullie tuinpark zijn van die armetierige tak uit China, of van die parvenu’s, terwijl de tuinders denken dat ze

een echte volbloed mammoetkampioen in huis hebben. “Kijk mijn sequoia” zeggen ze dan.” Ze proest het uit. Als ik haar vraag bij welke familie zij eigenlijk hoort, antwoordt ze me niet. “Zoek dat maar lekker zelf uit, dat ga ik jou en je lezers niet aan de neus hangen.” zegt ze hooghartig.

“Die watercipres is eenhuizig, dat wil zeggen dat mannetjes en vrouwtjes aan dezelfde boom groeien. Niet dat die bloemen zo opvallend zijn, je moet echt heel goed kijken. Ze hebben een brede zuilvormige kroon. De roodbruine bast is vezelachtig met onregelmatige ribbels. De langgesteelde, hangende kegelvormige vruchten zijn in Nederland en België in september pas rijp. Pas op twintigjarige leeftijd geven ze kiemkrachtig zaad. Duidelijk is te zien dat takjes en naalden van watercipres tegenover elkaar staan en dat de takjes afgerond eindigen. Daarmee onderscheiden ze zich van de volgende soort, de moerascipres. Daarbij is duidelijk te zien is dat takjes zowel als naalden niet tegenover elkaar maar verspreid staan en dat de takjes spits toelopen

Watercipers: naalden en takjes tegenover elkaar, takjes afgerond

Moerascipres naalden verspreid takjes spits

Moerascipres met ademwortels

Moerascipres

“Die nouveau riches uit California worden al een paar honderd jaar gestekt en gezaaid. Dat zijn zoals hun naam al doet vermoeden moerasplanten. Die zijn ook zo makkelijk, ze willen zelfs op droge grond groeien, of langs de straat, als ze maar een plekje krijgen. Ze verdragen zelfs stevige vorst. Ook zij laten net als de watercipres en de echte mammoetsequoia hun naalden vallen in de winter. Ze doen er alles aan om erbij te horen, maar je herkent ze aan hun zogenaamde ademwortels (pneumatoforen): dat zijn holle houten kanalen die er uit zien als ‘torentjes’. Die ademwortels kunnen wel tot 1 meter hoog worden in Amerika, maar in de Benelux maximaal 70 cm. Die ademwortels voorzien de boom van extra van lucht als hij in het moeras onder het water staat. In ons klimaat ontstaan die ademwortels niet altijd, of je ziet alleen een soort houten stompen. Wel is de bodem onder de moerascipres harder dan onder andere bomen: een soort stevige ‘houten vloer’. Moerascipressen waaien niet snel om, zelfs niet in de modder.

De moerascipres bloeit in het voorjaar als de naalden weer aan de boom komen. De mannelijke, gele katjes zijn 10–30 cm lang en verschijnen al in de herfst. Ze laten hun stuifmeel pas in februari-maart vrij. In de winter zijn ook al de vrouwelijke groene kegeltjes goed te zien, omdat de boom dan verder kaal is. De stam van de moerascipres is geel tot roodbruin. De stamvoet is breed met ‘plooiën’. In de VS wordt het o.a. gebruikt voor dakgoten, dakbedekking en lijkkasten.”

Kijken naar de mammoetboom:

<https://youtu.be/pBpmB4RAygs>

Kijken naar de hoogste sequoia van Nederland:

<https://youtu.be/2j-ijHWGII>

Iris

Vrouwelijke groene kegeltjes

Wat te doen voor de Activiteitencommissie van De Tuinen van Westerpark?

Wat zijn wij tuinders toch een geluksvogels. Altijd al is het hebben van een tuin in Amsterdam een voorrecht, maar in deze op z'n minst verwarrende tijd is de mogelijkheid om in je eigen tuin naar buiten te kunnen een ongekende luxe. En wat zijn het een mooie dagen geweest waardoor we extra hebben kunnen genieten.

Veel tuinders zijn de laatste maanden dan ook vaak op de tuin. Als je over ons park loopt zie je bijna overal mensen aan de slag en de tuinen, maar ook de omliggende paden, liggen er ongekend mooi bij. Fijn ook voor niet-tuinders dat zij nog steeds de mogelijkheid hebben om te genieten van ons park en, zij het op gepaste afstand, hier kunnen wandelen als ze in de buitenlucht en de rust en stilte van de natuur willen zijn.

Maar voor wat betreft de vele activiteiten die onze commissie op de agenda heeft staan, moeten we echter allemaal, tuinders en niet-tuinders, nog wachten. Bijeenkomsten van groepen zijn niet toegestaan; rondleidingen (met een maximum aantal deelnemers) waarbij iedereen op anderhalve meter van elkaar moet blijven, zijn niet zinvol, want de rondleider zal bijvoorbeeld niet voor iedereen te verstaan zijn; picknicks kunnen alleen als iedereen haar / zijn eigen eten meeneemt en de eigen stoelen ook ver uit elkaar worden gezet (al is dit iets wat we misschien best nog weleens spontaan kunnen organiseren in de zomer; hou dus de mail in de gaten); als we nu iets gaan organiseren voor augustus of september, kan de actualiteit van een tweede coronagolf ons hebben ingehaald (al hopen we natuurlijk van harte van niet) en dan is alle moeite van het organiseren voor niets geweest. Afijn, wij denken dus dat we ons dit tuinseizoen maar vooral moeten richten op het natuurschoon dat ons omringt en in ieder

geval de meeste geplande activiteiten moeten doorschuiven naar 2021.

Al zal dat niet met alle plannen kunnen. In plaats van de maaltijd op 5 mei met verhalen van tuinders en buurtbewoners ter gelegenheid van de viering van 75 jaar Vrijheid, werden op 4 mei de doden herdacht op de Dam zonder enig publiek. Heel anders dan we ons hadden voorgesteld, al was het op een bepaalde manier extra ontroerend en indringend. Maar de Vrijheidsmaaltijd is een jaarlijkse traditie die ook wij vanaf volgend jaar op het tuinpark willen oppakken. En zo zullen we de meeste activiteiten kunnen doorschuiven. Mochten we nog dit jaar een mogelijkheid zien, dan verspreiden we die boodschap (dat wel) natuurlijk onmiddellijk.

Ook hebben we nog nagedacht of wij bepaalde activiteiten digitaal kunnen aanbieden. Maar geen van allen zijn we daar expert in. Bovendien worden via diverse kanalen allerlei 'groene' initiatieven getoond, die voor iedereen interessant kunnen zijn.

Zie bijvoorbeeld:

<https://buurtgroen020.nl>

www.google.com/search?q=degezondestad&oq=degezon&aqs=chrome..69j0l7.4359j0j8

Kijk wat er te doen is in de stad of je eigen buurt op:

www.amsterdam.nl/toerisme-vrije-tijd/evenementen

Lees bijvoorbeeld de Westkrant:

www.dewestkrant.nl

Ook bij Pakhuis de Zwijger worden online allerlei voordrachten gegeven en interessante debatten gevoerd die te maken hebben met natuur, duurzaamheid, verstedelijking, milieu:

<https://dezwijger.nl>

En mocht je behoefte hebben aan informatie over diverse mogelijkheden in de buurt, ga dan naar:

<https://buurtwerk.combiwel.nl/odigibu>

Een gezamenlijk zonnig ontbijt, zoals na die prachtige nacht in het eerste Openlucht-Volkstuinhotel in juni 2017, zit er dit jaar helaas ook niet in...

DE TUINEN VAN WESTERPARK

ONTDEK DE VOLKSTUINEN

Een wandeling met uitleg van vogelaar Evert Pellenkofft, zoals op de vroege ochtend van 7 april vorig jaar, kan niet vanwege zijn onverstaaenbaarheid als iedereen 1,5 meter afstand van elkaar moet houden.

En o ja, voor wie een cinevillepas heeft en thuis bioscoopje speelt: kijk vooral (nog een keer) naar The Biggest Little Farm van John Chester (2018). 'In 2011 laten filmmaker John Chester en zijn vrouw Molly hun werk en het stadsleven achter zich om hun droom te realiseren: even buiten Los Angeles probeert het koppel een stuk land om te bouwen tot een boerderij met een bloeiend, zelfregulerend ecosysteem. Het uitgedroogde land wordt volgens een ingenieus systeem verbouwd en met de komst van eenden, kippen en het hartveroverende varken Emma, wordt hun droom langzaam werkelijkheid. Dat gaat niet zonder slag of stoot; elke dag dient zich wel een nieuwe uitdaging aan en ze worden geconfronteerd met weerbarstige natuurverschijnselen.' Een bijzondere en hartverwarmende film.

Samen het tuingereedschap uit elkaar halen, schuren, slijpen, poetsen en oliën is misschien eind van de herfst weer wel te organiseren.

De hoofdpoot is in ieder geval nog steeds open van zonsop- tot zonsondergang (en als het goed is zijn bij lezing van dit ledenblad ook de poorten bij de nieuwe Brettenbrug en de zijingang aan het natuurpad eindelijk voorzien van een elektronisch slot). We hopen natuurlijk dat dit zo kan blijven, opdat iedereen, zij het strikt op 1,5 meter van elkaar, kan blijven genieten van ons mooie park en wij natuurlijk van de eigen tuin.

Een prachtige lente hebben we in ieder geval gekregen en we wensen iedereen wederom een goede gezondheid en veel mooie dagen. Geniet ervan!
Tot ziens in andere tijden.

Barbara Groeneveld, namens de Activiteitencommissie van De Tuinen van Westerpark

[N.B. de ondertekening wordt aangepast indien niet iedereen van de commissie het hiermee eens is. Dan wordt het: ..., voorzitter van de Activiteitencommissie...]

Bomen en onvolkomenheden

In mijn tuin nijgen twee berken naar elkaar. De ene begint scheef en vervolgt dan zijn weg weer recht omhoog. Nadat tijdens een storm deze ene berk ontworteld was wilde de vorige tuinder de boom weer overeind zetten maar die was zo zwaar dat de herstelwerkzaamheid halverwege werd gestaakt. De andere is denk ik scheef van aard.

Zonder die twee zou mijn tuin niet zijn wat ie nu is. En elke tuin zal zo een geschiedenis hebben die de tuin karakteristiek maakt. Behalve als die geschiedenis is uitgewist door een radicale herinrichtingsoperatie. Een hovenier zou mijn berken ruimen.

Op ons tuincomplex staan zo'n 600 bomen, variërend in diameter van 5 cm tot 110 cm, die elke vijf jaar in kaart worden gebracht voor wat betreft hun conditie, de zogeheten Boomveiligheidscontrole. Een aantal hoveniersbedrijven vragen wij om een offerte uit te brengen voor deze controle, en het bedrijf dat de controle tenslotte uitvoert stelt hiervan een rapportage op. Dit rapport wordt vervolgens weer naar de hoveniersbedrijven gestuurd met de vraag om een offerte uit te brengen voor het boomonderhoud gedurende de komende vijf jaar.

Jaarlijks inspecteert de hovenier het bomenbestand op noodzaak tot onderhoudssnoei (dode takken, takken die een last zijn geworden voor mensen en voertuigen (hulpdiensten)). Ook jaarlijks wordt gekeken naar de bomen waarbij een beginnend gebrek is geconstateerd, om te zien hoe het met ze gaat en of ze een ingrijpende behandeling nodig hebben.

Voor dit jaar staan op het onderhoudsprogramma de kap van 21 bomen, de veiligheidssnoei van 18 bomen, de scheefstandmeting van 2 bomen en een nader onderzoek naar 2 bomen. De bomen "kap" en "snoei" zijn gemerkt met een roodwit lint.

Voor de te kappen bomen en voor de bomen met een snoei van meer dan 20% van de kroon moeten kapvergunningen worden aangevraagd, net als voor bomen die in de tuinen staan en waarvan de tuinder wil dat ie gekapt wordt. Het stadsdeel stuurt dan een expert om te beoordelen of de omstandigheden een vergunning rechtvaardigheden. (Zie ook de "Procedure kapaanvraag Sloterdijkmeer" op onze website.)

Een boom kan aan de wonderlijkste verschijnselen lijden, in het VVS Journaal zijn al genoemd de waslakzwam en de biefstukzwam, die in 2017 is uitgeroepen tot Zwam van het Jaar.

De biefstukzwam is een paddenstoel op hout die met geen enkele andere

Biefstukzwam

Waslakzwam

Nederlandse paddenstoel is te verwisselen. De vlezige, tongvormige paddenstoel lijkt door zijn bloedrode kleur op een echte biefstuk. Biefstukzwammen scheiden, vooral bij beschadiging, een bloederig sap af, waardoor de gelijkenis met een biefstuk nog wordt versterkt.

Nederlandse Mycologische Vereniging

Enkele andere gevallen zijn:

- De **plakoksel**, als een zijtak een te kleine hoek maakt met de hoofdstam van de boom en dus in plaats van opzij min of meer omhoog groeit. Daardoor ontstaat een open structuur op die plek, waar water in kan komen. Vervolgens kunnen daar schimmels in gaan groeien. In de loop van de tijd wordt die plek bij de plakoksel steeds zwakker totdat de volgende storm voor een breuk zorgt. Een oorzaak voor het ontstaan kan zijn dat een boom te dicht op zijn burens staat, waardoor hij als compensatie zijn takken meer naar het licht, dus omhoog laat groeien. Maar ook is waarschijnlijk soms sprake van genetische gevoeligheid. Gruttolaan, rechts, halverwege de vijver v.a. sportveld.

- **Zonnebrand** op stamvoet, wie te lang in de zon wandelt, loopt kans op verbranding van de huid. Beuken zijn gevoelig voor zonnebrand. De beschermende schors van deze boom is namelijk maar 4 tot 5 millimeter dik. Een vrijstaande beuk beschermt de schors van stam en takken door via het bladerdek de intense zonnestrallen te filteren. In een rij met beukenbomen werkt dat anders. De bomen beschermen zichzelf en elkaar met hun bladeren. Maar als in een rij met beuken een boom wegvalt – bijvoorbeeld door ziekte – staan de buurbomen ineens onbeschermd in de volle zon. Daardoor kan het gebeuren dat het laagje onder de schors, dat veel water bevat, aan de kook raakt. Dat heet zonnebrand. Nabij speeltuin.

- De **roetschorsziekte**, een schimmelziekte op esdoorns, is schadelijk. De roetschorsziekte, die door de schimmel *Cryptostroma corticale* wordt veroorzaakt, is dodelijk voor esdoorns. De sporen van de schimmel kunnen na besmetting via wondjes of takeinden bij verzwakte bomen binnendringen in vaatweefsels, houtvaten en zeefvaten, en het cambium. Een aangetaste esdoorn verzwakt en legt het loodje. Onder de bast vormt de schimmel een bruinzwarte sporenmassa. Nadat de bast loslaat, komen de sporen vrij. Je ziet bruinzwarte vlekken op de stam. Nabij Adelaarsweg 15.

- **Mishandeld**. Drie wortels doorgehakt aan noordzijde. Een simpele mededeling in het inspectierapport. De dader wordt niet bij naam genoemd, gaat dus vrijuit.

- Grond opgehoogd, **scheefstand**. Zelfde verhaal.

Ik wil nog wijzen op de bomenwandeling, geplastificeerde vellen A4 die je kunt vinden in bakjes bij de ingangen. Daarop staat een traject beschreven dat voert langs bijzondere bomen op ons complex. In de bakjes vind je overigens ook een poëziewandeling en een sprookjestuinwandeling.

Han Schouten

Vogels waar lanen naar vernoemd werden

Deze keer ... de nachtegaal

Bijna iedereen heeft wel eens gehoord over de fabelachtige zang kwaliteiten van de nachtegaal. Slechts weinigen hebben 'm ook gezien. Het is een onopvallend gekleurde vogel die zich bij voorkeur ophoudt in struikgewas. Dichte braamstruwelen met brandnetels in bosranden en houtwallen en dichte struwelen in de duinen zijn favoriet.

Nachtegaalen zijn nog steeds vrij talrijke broedvogels in Nederland. Vooral in de duinstreek en op de Waddeneilanden zijn er nachtegaalen. Ook Flevoland werd vlot gekoloniseerd. In Oost- en Zuid-Nederland ging het echter minder goed met de nachtegaal. Sinds de jaren 1970 is sprake van een sterke achteruitgang.[3] Dit is de reden dat de nachtegaal in 2004 als kwetsbaar op de Nederlandse rode lijst is gezet.

En je kan nooit over de nachtegaal spreken als je daar niet het prachtige gedicht van de Nederlandse dichter J.C. Bloem bij citeert.

Ton Dujardin

De nachtegaalen

*Ik heb van 't leven vrijwel niets verwacht,
't geluk is nu eenmaal niet te achterhalen.
Wat geeft het? - In de koude voorjaarsnacht
Zingen de onsterfelijke nachtegaalen*

J.C. Bloem

Zo sta je in de Nachtegaallaan in Sloterdijkmeer.

Gemeente
Amsterdam

Inspraak volkstuinparken

Meer te doen voor meer Amsterdammers!

Bekijk de plannen en dien vóór 25 juni uw
zienswijze in:

www.amsterdam.nl/inspraak

Warme bakkers
Klopper & Stolk

**ONGELOOFLIJK LEKKER
5 X PER DAG VERS !**

**ELKE DAG EEN SPECIALE
AANBIEDING**

(iets voor bij de koffie, ook luxe broodjes en croissants)

**En heeft u een speciale bestelling, een taart
of iets anders ?**

**Bel één dag van tevoren en wij bezorgen
de volgende dag rond 11.00 uur.**

**BAKKERS MET
EEN HART VOOR
BROOD**

AMSTELVEENSEWEG 95 (020-675 12 52)

easy
living

www.slaapbanken.nl

Showroom:
Middenweg 109-113a
1098 AH Amsterdam
Tel: 0206631161
E-mail: info@slaapbanken.nl
Internet:
www.slaapbanken.nl

Dwarsslaap mechaniek

Twilight mechaniek

De grootste
speciaalzaak in
Nederland voor
**SLAAPBANKEN
& BEDKASTEN**
Kom naar onze
showroom voor het
hele assortiment

Bedkast Florenz

Opklapbed Cubed

WIJ BEREIDEN U VOOR OP HET SEIZOEN

VOS

WWW.VOSPURMEREND.NL

INFO@VOSPURMEREND.NL

BUTAANWEG 3

1041 AH AMSTERDAM

020 - 4480861

Vos Olie en Gas BV levert voor alle doeleinden de juiste oplossing qua propaangas. Of het nu gaat om koken, barbecueën, uw terras verwarmen of onkruid bestrijden. Vos Olie en Gas BV levert het propaangas in diverse soorten flessen.

Vos Olie en Gas BV is ook het ideale adres voor alle aanverwante gasartikelen: drukregelaars, gaslangen, terrasheaters, kooktoestellen enzovoort.

Voor al uw gemotoriseerde machines, die extra aandacht nodig hebben in de vorm van de juiste brandstof of smeerolie, levert Vos Olie en Gas BV de producten voor zowel uw 2-takt of 4-takt machines. Informeer bij ons naar de scherpe prijzen en ervaar onze uitstekende services.

GLASHANDEL
ACCUUT

RUIT STUK?
BEL 020-682 95 57
[dag en nacht bereikbaar]

Glas voor bedrijven en particulieren

- inbraakwerend glas • isolatieglas
- veiligheidsglas
- spiegelglas • eigen slijperij • brandwerend glas

Gespecialiseerd in winkelruiten

**WANNEER U OOK BELT:
ACCUUT HERSTELT!**

Van Slingelandtstraat 35
1051CG Amsterdam
Fax: 020-684712
www.accuut.nl

HETGOEDKOOPTSTE.NL

06-234 136 56

Gratis bezorging

ACCU'S OMVORMERS ACCULADERS 7 DAGEN PER WEEK GEOPEND TOT 22.00 UUR

Dé leverancier voor uw tuinhuis

De Pittenspecialist
 Jacob van Lennepstraat 8
 1053 HG Amsterdam
 Tel. 020 618 1095
 Fax 020 6122171
 www.pittenspecialist.nl

Satellietontvangers
 Voor ontvangst van TV en radio bent u bij ons aan het juiste adres. LCD-TV's, radio/cd spelers, satelliet en DVB-T tuners ook op 12 volt. Uiteraard hebben wij hiervoor de noodzakelijke installatiematerialen.

12 volt/24 volt
 U vindt bij ons een uitgebreide sortering omvormers, koelkasten, verlichting en andere benodigheden op 12 volt.

Zonne-energie
 Wij leveren en installeren zonnepanelen, regelaars en accu's. Inclusief montage materialen.

Pitten, kousen en glazen
 Onze afkomst verloochenen wij niet. Al sinds 1935 verkopen wij olie (kerosine), kachels en lampen, evenals de benodigde kousen, pitten en glazen.

Butaan/Propanegas
 Een groot assortiment gasapparatuur is in onze winkel aanwezig zoals o.a. voor koelen, koken, verwarmen en warmwater. Ook leveren wij alle installatiematerialen hiervoor.

DE PITTENSPECIALIST

Campingsport Amsterdam

Alles voor uw camper, caravan, tent en tuinhuis

Jan van Galenstraat 271
 1056 BZ Amsterdam
 Tel.: 020-6128911

E-mail: info@campingsportamsterdam.nl

Openingstijden
 Maandag en zondag: gesloten
 Dinsdag t/m vrijdag: 09:00 - 18:00
 Zaterdag: 09:00 - 16:00

Levering, installatie, reparatie en onderhoud van daglichtpanelen, accu's, omvormers, spanningsregelaars en accessoires.

Complete sets leveren wij ook, van een koelkastset tot een starterset!

Wij leveren en repareren ook alle gas en zonne-energie koelkasten.

Verkoop, reparatie en onderhoud van gas en petroleum kachels. Wij leveren ook gasflessen en schone petroleum!

Verkoop, onderhoud, reparatie en montage van alle soorten geisers!

Ruime keuze aan kooktoestellen en alle koppelingen voor het aansluiten op gas.

WWW.CAMPINGSPORTAMSTERDAM.NL

